

Broj protokola:02-1361/14
Datum:27.08.2014

B I L T E N

SLUŽBE ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I HIGIJENU

ZA MJESEC JULI 2014. GODINE

O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI NAMIRNICA, VOĐE ZA PIĆE, SANITACIJI OBJEKATA, HIGIJENI USLUŽIVANJA
I KOMUNALNOJ HIGIJENI

GODINA XVII BROJ VII/14, ZENICA, 27.08.2014. god. v.d.direktor: Prim.dr. Senad Huseinagić
Analiza i interpretacija podataka, načelnik Službe: prof.dr.sc.Smajil Durmišević,prim.dr.med.spec

Príprema i statistička obrada: Melita Lelić, BA

ZIVOTNE NAMIRNICE, VODA, SANITACIJA OBJEKATA I HIGIJENA USLUŽIVANJA

U mjesecu julu, za područje ZE-DO kantona, na osnovu analiza u Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo Zenica, zdravstveno neispravnih uzoraka namirnica na mikrobiološku analizu nije bilo, što predstavlja značajno poboljšanje stanje mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec; zdravstveno neispravnih uzoraka vode za piće na mikrobiološku analizu iz gradskih vodovoda je bilo **5,6% (Visoko, Zavidovići, Maglaj, Tešanj, Usora i Doboj-jug)**, što je blago poboljšanje stanja mikrobiološke ispravnosti vode u ovim gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec. **Napomena:** Imati u vidu da je od 15.05. 2014 godine proglašeno vanredno stanje usljed poplava i klizišta; dok je iz ostalih vodnih objekata bilo **75%** mikrobiološki neispravnih uzoraka vode za piće, što je pogoršanje stanja mikrobiološkog kvaliteta vode iz lokalnih vodnih objekata, u odnosu na prošli mjesec, sa trendom značajnog variranja mikrobiološke ispravnosti vode iz lokalnih vodnih objekata, u skladu sa stanjem okoliša, vodnih objekata i meteorološkoj situaciji. Nije bilo pozitivnih briseva iz područja higijene, što je znak značajnog poboljšanja sanitacije i higijene usluživanja u objektima.

Neispravnih uzoraka namirnica na standardnu fiziko-hemijsku analizu nije bilo, što pokazuje poboljšanje u odnosu na prošli mjesec, ali je i dalje prisutan zadovoljavajući trend održavanja standardne zdravstvene ispravnosti namirnica sa ovoga aspekta.

Neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu je bilo **4,1% (Kakanj, Breza i Zavidovići)**, što je znak blagog pogoršanja hemijskog kvaliteta vode u gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu iz drugih vodnih objekata bilo **21%**, što predstavlja blago pogoršanje stanja u odnosu na prošli mjesec, ali i stanje održavanja visokog procenta neispravnih uzoraka i nezadovoljavajućeg hemijskog kvaliteta vode u ovim objektima, sa prisutnim trendom promjenjivog hemijskog kvaliteta vode za piće iz lokalnih vodnih objekata, shodno stepenu zagađenosti okoliša na slivnim područjima, sanitarno-tehničkom stanju vodnih objekata, meteorološkim uslovima i nedovoljnoj kontroli kvaliteta vode za piće, sa preporukom za urgentno uvezivanje ovog nadzora u sistem.

U ovom mjesecu nisu dostavljeni uzorci namirnica na mikrobiološku analizu iz: **Kaknja, Olova, Zavidovića, Usore i Doboj-juga**, a nedopustivo mali broj uzoraka dostavljen je iz: **Breze, Vareša i Žepča**.

Izrazito mali broj uzoraka vode iz gradskih vodovoda na mikrobiološku analizu je dostavljen iz svih općina osim Zenice (vlastiti laboratorij VIK-a) i Tešnja. U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci vode iz svih ostalih vodnih objekata na mikrobiološku analizu osim **Olova i Doboj-juga**, a relativno mali broj uzoraka je dostavljen iz: **Zenice, Vareša i Zavidovića**. J.P.VIK Zenica je dostavio mjesečni izvještaj o broju uzetih uzoraka i rezultatima analiza u internoj kontroli mikrobiološkog i hemijskog kvaliteta vode za piće za juli.

ZRAK: Rezultate mjerenja zagađenosti zraka SO₂ i lebdećim česticama, za juli mjesec, na području grada Zenice, Zavodu je dostavio Metalurški institut «Kemal Kapetanović». Koncentracije su mjerene na tri mjerna mjesta:

Parametar :	µg/m ³	Institut	Crkvice	Tetovo
SO ₂	Prosječna mj. konc.	77	134	161
	Max. mj.koncentracija	121 (20.07.'14.)	402 (14.07.'14.)	392 (20.07.'14.)
LČ	Prosječna mj. konc.	71	...	78
	Max. koncentracija	147 (27.07.'14.)	...	174 (29.07.'14.)

U julu mjesecu 2014. godine zabilježena je dnevna prosječna koncentracija SO₂ iznad **125 µg/m³** zraka: na mjernom mjestu „Institut“ **0 dana, na mjernom mjestu „Tetovo“ 14 dana a na mjernom mjestu „Crkvice“ 10 dana (Dozvoljena prekoračenja su 3 dana u godini!)**. Dnevne koncentracije lebdećih čestica nisu prelazile **250 µg/m³**. Nije dozvoljeno da dnevna koncentracija ukupnih lebdećih čestica od **250 µg/m³** bude prekoračena u toku kalendarske godine. U julu 2014. godine zabilježeno je smanjenje prosječnih dnevnih koncentracija SO₂, na mjernoj stanici „Institut“ za **40,31%**, na mjernoj stanici „Tetovo“ za **0,62%**, a na mjernoj stanici „Crkvice“ za **3,6%** u odnosu na juni 2014. godine. Zabilježeno je smanjenje maksimalnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernoj stanici: „Institut“ za **43,46%**, a na mjernoj stanici „Crkvice“ za **24,07%**, i na mjernoj stanici „Tetovo“ za **41,32%** u odnosu na juni 2014. godine. Izmjerene su povećane vrijednosti prosječnih koncentracija ukupnih lebdećih čestica na mjernoj stanici: „Institut“ za **2,9%** a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **13,04%**, u odnosu na juni 2014. godine. Izmjereno je povećanje maksimalnih vrijednosti lebdećih čestica na mjernoj stanici „Institut“ za **22,5%**, a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **42,62%**, u odnosu na juni 2014.godine. Uočava se trend smanjenja vrijednosti prosječnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernom mjestu „Institut“, „Tetovo“ i „Crkvice“, kao i trend smanjenja maksimalnih vrijednosti koncentracija SO₂ na mjernom mjestu „Crkvice“, „Tetovo“ i „Institut“. Uočava se trend povećanja prosječnih vrijednosti ukupnih lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ i „Tetovo“, kao i trend povećanja maksimalnih dnevnih koncentracija lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ i „Tetovo“ u odnosu na prošli mjesec.

Rezultate mjerenja zagađenosti zraka: SO₂, ukupnih lebdećih čestica i azotnog dioksida u toku jula mjeseca, u gradu Kaknju, KZIJ Zenica nije dostavila Termoelektrana «Kakanj».

Obzirom na vremenski period sa povećanim količinama padavina, apelujemo da se saniraju i drže pod kontrolom sve rizične ekološke tačke u gradskim, prigradskim i seoskim naseljima, te izdvojenim civilnim i vojnim objektima, naročito da se redovno vrši sanacija, dezinfekcija i dezinskekcija nakupina smeća, **opasnog medicinskog otpada**, nakupina **klaoničkih** otpadaka, nekontrolisanih izljeva fekalnih i drugih otpadnih voda, itd. Treba redovno kontrolisati sisteme dezinfekcije vode i nivo rezidualnog hlora na krajnjim tačkama vodovodne mreže i u bazenima za kupanje, držeći ga na nivou **0,3 do 0,5 mg/L vode**..

Zbog realne opasnosti od ozljeda, naročito djece, i prenosa **smrtonosnog bjesnila**, apelujemo na **što hitnije** poduzimanje adekvatnih veterinarskih i administrativnih mjera, u cilju **higijenski i etički prihvatljivog uklanjanja** napuštenih životinja, pasa i mačaka lutilica, sa javnih površina, preferirajući otvaranje azila za smještaj i udomljavanje napuštenih životinja, u duhu humanosti i civilizacijskih dostignuća.